

การอิมโพรไวส์ของ...ไมเคิล เบรคเคอร์ (Michael Brecker) ในเพลง Moose the Mooche

ช่างต้น ภูษธร ณ อุษยา*

บทนำ

บทความทางวิชาการนี้เป็นการวิเคราะห์แนวคิดการอิมโพรไวส์ของไมเคิล เบรคเคอร์ในเพลง “Moose the Mooche” ผลงานการประพันธ์ของ ชาร์ลี พาร์คเกอร์ โดยการวิเคราะห์นี้มุ่งเน้นไปที่การอธิบายการใช้เทคนิคที่ใช้แปลงทำนองเพลง ได้แก่ อาร์เพจจิโอ บันไดเสียงต่างๆ และเครื่องมือทางเสียงประสาน อันได้แก่ การใช้คอร์ดแทน จากการศึกษาพบว่าไมเคิล เบรคเคอร์ ได้ใช้ภาษาในการอิมโพรไวส์อย่างหลากหลายตั้งแต่ บลูส์ บีบ๊อป ไปจนถึงแนวคิดของนักดนตรีแจ๊สสมัยใหม่ และยังพบว่านอกจากจะสร้างทำนองเพลงให้สอดคล้องไปกับเสียงประสานแล้ว ไมเคิล เบรคเคอร์ ยังสามารถใช้เทคนิคที่เป็นที่นิยมในนักดนตรีแจ๊สปัจจุบันคือ การสร้างทำนองอิมโพรไวส์ให้ออกไปนอกโครงสร้างเสียงประสานได้อย่างสร้างสรรค์ และมีจินตนาการ

The objective of this article is to analyze Michael Brecker's improvising style in Charlie's Parker's composition “Moose the Mooche”. The analysis defines and describes certain melodic devices which are based and relying on arpeggio, blues, melodic minor, pentatonic scales and chord substitution. Through the analysis it was discovered that Michael Brecker used various styles of vocabulary from blues and bebop idioms to more modern jazz concepts such as pentatonic and triadic concepts. The study also demonstrates how Michael Brecker employed those devices to create dissonant tension over background harmony, which is an important technique in jazz vocabulary nowadays.

* หัวหน้าแขนงวิชาดนตรีแจ๊สศึกษา วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต

ไมเคิล เบรกเคอร์ (1949-2007) เกิดที่เมืองฟิลาเดเฟีย (Philadelphia) มลรัฐเพนซิลวาเนีย (Pennsylvania) เขาเริ่มเรียนเทนเนอร์แซกโซโฟน (tenor saxophone) ตั้งแต่อายุโรงเรียนมัธยม ในขณะที่พี่ชายของเขา เรนดี้ เบรกเคอร์ (Randy Brecker) ได้เริ่มเรียนทรัมเป็ต (trumpet) ไปพร้อมๆ กัน หลังจากที่ไมเคิลและพี่ชายได้ไปศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยแห่งมลรัฐอินเดียนา (University of Indiana) ได้เพียงปีเดียว พวกเขาก็ได้ตัดสินใจลาออกจากมหาวิทยาลัยและย้ายไปเมืองนิวยอร์ก (New York City) เพื่อที่จะก้าวไปสู่การเป็นนักดนตรีอาชีพอย่างเต็มตัว

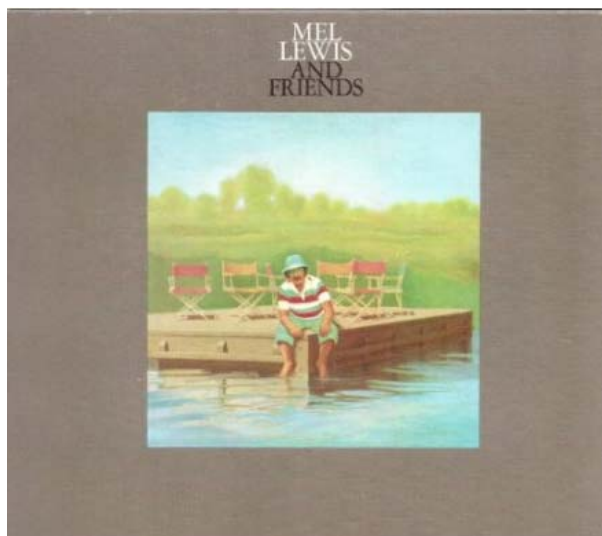
หลังจากที่ไมเคิลได้เริ่มต้นเข้าสู่การเป็นนักดนตรีอาชีพที่เมืองนิวยอร์ก เขาได้ทำงานบันทึกเสียงและทัวร์คอนเสิร์ตกับศิลปินแจ๊สที่มีชื่อเสียงมากมาย เช่น เฮอร์บี้ แฮนค็อก (Herbie Hancock), ชิค โคเรีย (Chick Corea), จอร์จ เบ็นสัน (George Benson), ควินซี โจนส์ (Quincy Jones), จาโค แพสทอเรียส (Jaco Pastorius), แมคคอย ไทเนอร์ (McCoy Tyner), และแพท เมธีนิ (Pat Metheny) ด้วยสไตล์การบรรเลงของไมเคิลที่มีลักษณะร่วมสมัย และการใช้ภาษาที่เข้าได้กับดนตรีทุกสไตล์ ทำให้เขามีโอกาสร่วมงานกับศิลปินป๊อปและร็อกที่มีชื่อเสียงมากมาย เช่น อีริก แคลปตัน (Eric Clapton), แอโรสมิธ (Aerosmith), แฟรงค์ แซปป้า (Frank Zappa), บรูซ สปริงทีน (Bruce Springsteen)

และสตีลี้ แดน (Steely Dan) เป็นต้น นอกจากการเป็นนักดนตรีสนับสนุน (sideman) แล้ว เขายังมีอัลบั้มเดี่ยวของตัวเองอีกมากมาย รวมถึงงานที่เขาได้ทำกับวงเบรกเคอร์ บราเธอร์ส (Brecker Brothers) ได้ร่วมมือกันตั้งขึ้นกับเรนดี้พี่ชายของเขา

ไมเคิล เบรกเคอร์ เสียชีวิตด้วยโรคมะเร็ง ในปีค.ศ. 2007 ในวัย 57 ปี ผลงานอันทรงคุณภาพตลอดชีวิตการทำงานทั้งในแง่ดนตรีและนักประพันธ์ ทำให้เขาได้รับรางวัลแกรมมี่ (Grammy Awards) ถึง 13 ครั้งด้วยกัน ชื่อของเขาได้ถูกบันทึกลงในดาวนบีทแจ๊สฮอลล์ ออฟเฟม (Down Beat Jazz Hall of Fame) ในปี 2007 และถือได้ว่า ไมเคิล เบรกเคอร์ เป็นนักดนตรีแจ๊สที่ทรงอิทธิพลที่สุดในรอบ 30 ปีที่ผ่านมา

การอิมโพรไวส์ (Improvisation) ของไมเคิล เบรกเคอร์ ในเพลง Moose the Mooche นี้ ได้ถอดจาก (Transcribed) การเล่นแซกโซโฟนของเขาในอัลบั้มชุด “Mel Lewis And Friends” (Horizon Records) เพลงในชุดนี้ได้ถูกบันทึกเสียง ในวันที่ 8-9 มิ.ย. ค.ศ. 1976 โดยมีเมล ลูว์อิส (Mel Lewis) เป็นหัวหน้าวงและเล่นกลอง ร่วมด้วยนักดนตรีในวง ได้แก่ ไมเคิล เบรกเคอร์ และเกรกเกอร์รี่ เฮิร์บ เบิร์ท (Gregory Herbert) เล่นแซกโซโฟน, เฟรดดี้ ฮับบาร์ด (Freddie Hubbard) และซีซิล บริจวอเตอร์ (Cecil Bridgewater) เล่นทรัมเป็ต, รอน คาร์เตอร์ (Ron Carter) เล่นเบส และ แฮงค์ โจนส์ (Hank Jones) เล่นเปียโน

เพลง Moose The Mooche ถูกประพันธ์ขึ้นในปี ค.ศ. 1946 โดยชาร์ลี พาร์คเกอร์ (Charlie Parker) นักแซกโซโฟนที่มีชื่อเสียงในยุคบีบ๊อป (Bebop) มีโครงสร้างเพลง (Song Form) และทางเดินคอร์ด (Chord Progression) เหมือนกับเพลง “I Got Rhythm” ที่ประพันธ์โดยนักประพันธ์ชาวอเมริกัน จอร์จ เกิร์ชวิน (George Gershwin) นักดนตรีแจ๊สโดยทั่วไปจะเรียกเพลงประเภทนี้ว่า “Rhythm Changes” คือเป็นเพลงที่นำโครงสร้างและทางเดินคอร์ดมาจาก I Got Rhythm และทำการประพันธ์ทำนองเพลง (Melody) เข้าไป เพลง Rhythm Changes นี้เกิดขึ้นมากมายในยุคบีบ๊อป แม้กระทั่งในปัจจุบันนี้ ยังมีการประพันธ์ขึ้นอีกมากมาย เช่นกัน ยกตัวอย่างเพลง “Anthology” ประพันธ์โดย ชาร์ลี พาร์คเกอร์, “Oleo” ประพันธ์โดย ซอนนี่ ไรลลินส์ (Sonny Rollins), “Rhythm-A-Ning” ประพันธ์โดย เธโลเนียส มังก์ (Thelonious Monk), Cotton Tail ประพันธ์โดย ดัก อีลลิงคัตตัน (Duke Ellington) เป็นต้น

แนวคิดที่ไมเคิล เบรคเคอร์ ใช้ในการอิมโพรไวส์ในเพลงนี้จะมีอยู่มากมายด้วยกัน เนื่องจากลักษณะทางเดินคอร์ดที่ค่อนข้างไม่ซับซ้อน ทำให้ผู้เล่นสามารถนำแนวคิดต่างๆ มาใช้ได้อย่างเปิดกว้าง เริ่มต้นจากแนวคิดที่ธรรมดา อย่างเช่น วิธีการคิดแบบคีย์หลัก (Key Center Approach) คือการคิดทำนองเพลงให้อยู่ในคีย์เดียวกับทางเดินคอร์ดนั้น โดยไม่ต้องสนใจว่าโน้ตจะตรงกับคอร์ดหรือไม่ ในกรณีของ Rhythm Changes นี้ในท่อน A จะอยู่ในคีย์ Bb Major เขาได้สร้างทำนองโดยใช้กลุ่มโน้ตในบันไดเสียง Bb Blues (ประกอบด้วยโน้ต Bb, Db, Eb, E, F, Ab) ถึงแม้ว่ากลุ่มโน้ตใน Bb Blues จะมีโน้ตบางตัวไม่สอดคล้องกับคีย์ Bb Major ก็ตาม แต่ลักษณะ การสร้างทำนองเพลงจากบันไดเสียงบลูส์ (Blues Scale) ไปบนคีย์หลักของเพลงนั้น เป็นที่นิยมมากในหมู่นักดนตรีแจ๊สยุคประสงค์เพื่อให้เกิดสำเนียงแบบบลูส์ (Bluesy Sound) ดังเช่น ตัวอย่างที่ 1-3

ตัวอย่างที่ 1 เพลง “Moose the Mooche” ห้องที่ 1-16

Example 1 shows the first 16 measures of the song "Moose the Mooche". The score is written in B-flat major (two flats) and 4/4 time. It consists of two staves. The first staff contains the melody, and the second staff contains the bass line. Chord symbols are placed above the first staff. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The time signature is 4/4. The melody starts with a whole rest, followed by a series of eighth and quarter notes. The bass line starts with a whole note, followed by a series of eighth and quarter notes. The score ends with a double bar line.

ตัวอย่างที่ 2 เพลง “Moose the Mooche” ห้องที่ 25-32

Example 2 shows measures 25-32 of the song "Moose the Mooche". The score is written in B-flat major (two flats) and 4/4 time. It consists of two staves. The first staff contains the melody, and the second staff contains the bass line. Chord symbols are placed above the first staff. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The time signature is 4/4. The melody starts with a quarter note, followed by a series of eighth and quarter notes. The bass line starts with a quarter note, followed by a series of eighth and quarter notes. The score ends with a double bar line.

ตัวอย่างที่ 3 เพลง “Moose the Mooche” ห้องที่ 89-96

Example 3 shows measures 89-96 of the song "Moose the Mooche". The score is written in B-flat major (two flats) and 4/4 time. It consists of two staves. The first staff contains the melody, and the second staff contains the bass line. Chord symbols are placed above the first staff. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The time signature is 4/4. The melody starts with a quarter note, followed by a series of eighth and quarter notes. The bass line starts with a quarter note, followed by a series of eighth and quarter notes. The score ends with a double bar line.

แนวคิดต่อไปที่ปรากฏในการการอิมโพรไวส์ของไมเคิล เป็นวิธีการที่นิยมมากในหมู่นักดนตรีบีบ๊อป คือการเน้นใช้กลุ่มโน้ตให้สัมพันธ์กับคอร์ดในทุกๆ คอร์ด มากกว่ามองความสัมพันธ์ของคีย์หลัก (Outline Chord Changes) แนวคิดนี้ส่วนใหญ่จะสร้างทำนองเพลงให้อยู่บนพื้นฐานของโน้ตหลักในคอร์ด (Guide Tone) และอาร์เพจจิโอ (Arpeggio) นอกจากนั้นจะมีการใช้เทนชัน (Tension) เช่น 9, b9, #9, 11, #11, 13, b13 เข้ามาร่วมกับอาร์เพจจิโอ เพื่อเพิ่มสีสันและให้การเชื่อมโยงประโยค (Voice Leading) มีความต่อเนื่องมากขึ้น ดังตัวอย่างที่ 4

ตัวอย่างที่ 4 เพลง “Moose the Mooche” ห้องที่ 33-40

การใช้กลุ่มโน้ตอาร์เพจจิโอนั้นจะพบได้บ่อยในการอิมโพรไวส์ แต่กลุ่มโน้ตอาร์เพจจิโอส่วนใหญ่จะไม่ใช้เพียงกลุ่มโน้ตในคอร์ด (Chord Tone) เท่านั้น ส่วนใหญ่จะมีเทนชันร่วมอยู่ด้วย ดังเช่นตัวอย่างที่ 5

ตัวอย่างที่ 5 เพลง “Moose the Mooche” ห้องที่ 33-36

จากตัวอย่างที่ 5 พบการใช้กลุ่มโน้ตอาร์เพจจิโอ 3-5-7-9 การใช้กลุ่มโน้ตในคอร์ดร่วมกับเทนชัน ในมุมมองของนักดนตรีแจ๊สนั้น จะสร้างให้เกิดคอร์ดใหม่ขึ้นมา ยกตัวอย่างเช่น กลุ่มโน้ต b3-5-b7-9 บนคอร์ด C-7 ทำให้เกิดเสียงคอร์ด Ebmaj7 และ กลุ่มโน้ต 3-5-b7-b9 บนคอร์ด C7b9 ทำให้เกิดเสียงคอร์ด Edim7 ขึ้นมา หรือดังตัวอย่างที่ 6 กลุ่มโน้ต 3-5-b7-9 บนคอร์ด C7 ทำให้เกิดเสียงคอร์ด E-7b5

ตัวอย่างที่ 6 เพลง “Moose the Mooche” ห้องที่ 53-56

นอกจากกลุ่มโน้ตอาร์เพจิโอ 3-5-7-9 ซึ่งจะพบได้มากในการอิมโพรไวส์แล้ว กลุ่มโน้ต 5-7-9-11 และ 7-9-11-13 ก็ยังพบได้บ่อย ดังตัวอย่างที่ 7 กลุ่มโน้ตอาร์เพจิโอ b7-9-11-13 บนคอร์ด D7 ทำให้เกิดเสียงคอร์ด Cmaj7 และกลุ่มโน้ตอาร์เพจิโอ 5-b7-9-11 บนคอร์ด G7 ทำให้เกิดเสียงคอร์ด D-7

ตัวอย่างที่ 7 เพลง “Moose The Mooche” ห้องที่ 81-83

ในการอิมโพรไวส์ของไมเคิล เขาได้ใช้เครื่องมืออีกอย่างหนึ่งที่นิยมในหมู่นักดนตรีแจ๊ส เพื่อสร้างทำนองเพลงให้มีลีลันก็คือ สร้างทำนองเพลงซ้อนทับลงไปบนคอร์ด (Superimposed) ตัวอย่างการสร้างทำนองเพลงซ้อนทับลงไปบนคอร์ดแบบง่ายที่นิยมทำกันก็คือ การใช้คอร์ดแทน (Tritone Substitution) ดังตัวอย่างที่ 8 บนคอร์ด G7 ซึ่งเกลหา (Resolve) คอร์ด C7 เขาได้ใช้กลุ่มโน้ตในคอร์ด Db7 ในการสร้างทำนองเพื่อเกลหาคอร์ด C7 แทน

ตัวอย่างที่ 8 เพลง “Moose the Mooche” ห้องที่ 17-20

การใช้กลุ่มโน้ตทริยแอด (Triad) สร้างเป็นทำนองเพลงซ้อนทับลงไปบนคอร์ด ก็เป็นเทคนิคที่ไมเคิลชอบใช้ในการอิมโพรไวส์เช่นกัน ดังตัวอย่างที่ 9 การใช้กลุ่มโน้ต Eb ทริยแอด (Eb-G-Bb) ซ้อนทับไปบนคอร์ด C7 ทำให้เกิดเสียง #9-5-b7 ตามลำดับ และตัวอย่างที่ 10 ใช้กลุ่มโน้ต Ab ทริยแอด (Ab-C-Eb) ซ้อนทับไปบนคอร์ด C7 ทำให้เกิดเสียง b13-1-#9 ตามลำดับ เช่นกัน

ตัวอย่างที่ 9 เพลง “Moose the Mooche” ห้องที่ 21-23

ตัวอย่างที่ 10 เพลง “Moose the Mooche” ห้องที่ 53-56

นอกเหนือไปจากการใช้ทริยแอดชั่นทับลงไปบนคอร์ดแล้ว การใช้คอร์ด 4 เสียง (Seventh Chords) สร้างทำนองเพลงซ้อนทับไปบนคอร์ด ก็ถือเป็นเทคนิคที่นักดนตรีแจ๊ส สมัยใหม่นิยมใช้ รวมถึงไมเคิลด้วย ดังตัวอย่างที่ 11 ใช้กลุ่มโน้ตในคอร์ด Dbmaj7 (Db-F-Ab-C) ซ้อนทับไปบนคอร์ด C7 ทำให้เกิดเสียง b9-11-b13-1 ตามลำดับ

ตัวอย่างที่ 11 เพลง “Moose the Mooche” ห้องที่ 85-88

ภาษาที่ใช้ในการอิมโพรไวส์ เริ่มมีการพัฒนาจากการยุคบีบ๊อปที่เน้นการสร้างทำนองเพลงจากโน้ตที่มีความสัมพันธ์กับคอร์ด ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มโน้ตจากอาร์เพจโอหรือบันไดเสียงต่างๆ ก็ตาม โดยเน้นโน้ตหลักในคอร์ด (Guide Tone) ต่อมาเมื่อนักดนตรีแจ๊สต้องการสร้างวิถีทางใหม่ๆ ในการอิมโพรไวส์ โดยสร้างภาษาให้มีความสมัยใหม่ขึ้น ก็เริ่มมีการใช้เทคนิคการสร้างทำนองเพลงซ้อนทับลงไปบนคอร์ด (Superimposed) มากขึ้น หนึ่งในแนวคิดที่มีหลักคิดมาจากการสร้างทำนองเพลงซ้อนทับลงไปบนคอร์ดที่มีการพูดถึงและถูกนำมาใช้อย่างกว้างขวางคือ แนวคิดการใช้บันไดเพนทาโทนิค (Pentatonic Concept) แนวคิดนี้ถูกนำมาใช้และพัฒนาโดยแมคคอยล์ ไทเนอร์ (McCoy Tyner) นักเปียโนแจ๊สหัวก้าวหน้าคนหนึ่ง ร่วมกับนักดนตรีหลายๆ คนในยุคนั้น เช่น จอห์น โคลเทรน (John Coltrane), โจ เฮนเดอร์สัน (Joe Henderson), เวน ชอร์ตเตอร์ (Wayne Shorter) เป็นต้น แนวคิดการใช้บันไดเพนทาโทนิคนี้ยังได้ถูกพัฒนาต่อมา โดยนักดนตรีในยุคปัจจุบัน อย่างเช่น ชิค โคเรีย, โจอี คาร์เดอร์ราสโซ (Joey Calderazzo) รวมถึงไมเคิล เบรกเคอร์เองด้วย สำหรับในบทเพลง Moose The Mooche นี้ ได้พบการใช้บันไดเสียงเพนทาโทนิคในหลายจุดด้วยกัน ดังตัวอย่างที่ 12 เขาสร้างทำนองเพลง โดยใช้กลุ่มโน้ตจากบันไดเสียง D เพนทาโทนิค (D-E-F#-D-B) ซ้อนทับไปบนคอร์ด D7

ซึ่งมีความสัมพันธ์กับบันไดเสียง Eb เมเจอร์ในขณะนั้น จากนั้นจึงเริ่มใช้กลุ่มโน้ตที่อยู่นอกบันไดเสียงหลักคือ กลุ่มโน้ตจากบันไดเสียง Ab ไมเนอร์ซิกซ์ เพนทาโทนิค (Ab-B-Db-Eb-F) และต่อมาได้พัฒนาประโยคเพลงไปเพื่อให้ออกไปจากบันไดเสียงหลัก โดยใช้กลุ่มโน้ตจากบันไดเสียง Gb, E, D, C, Bb ไมเนอร์ซิกซ์ เพนทาโทนิคตามลำดับ จากนั้นจึงเกลากลับเข้าหาบันไดเสียงหลักในตอนจบประโยคจากตัวอย่างนี้มีข้อสังเกตข้อหนึ่งคือ กลุ่มโน้ตที่นำมาใช้เพื่อพัฒนาประโยคเพลงนี้ เป็นกลุ่มโน้ตจากบันไดเสียงประเภทเดียวกัน แต่มีตัวโทนิค (Tonic) ที่ห่างกันออกไปทีละ 1 เสียง (Whole Step Apart)

ตัวอย่างที่ 15 เพลง “Moose the Mooche” ห้องที่ 69-76

The musical notation for 'Moose the Mooche' (Measures 69-76) is shown on two staves. The key signature is B-flat major (three flats). The notation includes various pentatonic scales and chords labeled below the notes:

- Staff 1 (Measures 69-74):
 - Measure 69: F⁻⁷ (Chord), Ab Pentatonic (Scale)
 - Measure 70: Bb⁷ (Chord), Abmin6 Pentatonic (Scale)
 - Measure 71: Eb (Chord), Gbmin6 Pentatonic (Scale)
 - Measure 72: E^{o7} (Chord), Emin6 Pentatonic (Scale)
 - Measure 73: D⁻⁷ (Chord), Emin6 Pentatonic (Scale)
 - Measure 74: G⁷ (Chord), Emin6 Pentatonic (Scale)
- Staff 2 (Measures 75-76):
 - Measure 75: C⁻⁷ (Chord), Dmin6 Pentatonic (Scale)
 - Measure 76: F⁷ (Chord), Cmin6 Pentatonic (Scale)
 - Measure 77: Bb (Chord), Bbmin6 Pent. (Scale)
 - Measure 78: D⁻⁷ (Chord), Abmin6 Pent. (Scale)
 - Measure 79: G⁷ (Chord), Abmin6 Pent. (Scale)
 - Measure 80: C⁻⁷ (Chord), Abmin6 Pent. (Scale)
 - Measure 81: F⁷ (Chord), Abmin6 Pent. (Scale)

จากการศึกษาแนวคิดต่างๆ ที่ไมเคิล เบรกเคอร์ใช้ในการอิมโพรไวส์ในเพลง Moose The Mooche นี้พบว่ามีการใช้ภาษาที่หลากหลาย เริ่มจากภาษาบลูส์ (Blues Idiom) ที่ส่วนใหญ่ยึดอยู่กับคีย์หลักโดยไม่ได้สร้างทำนองไปตามคอร์ดมากนัก และภาษาบีบอป (Bebop Idiom) ที่มีการสร้างทำนองจากอาร์เพจโอหรือบันไดเสียงต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กับคอร์ด โดยเน้นโน้ตหลักในคอร์ด (Guide Tone) และเน้นการเชื่อมโยงโน้ตในแต่ละคอร์ด (Voice Leading) ไปจนถึงการใช้แนวคิดที่ซับซ้อนขึ้นมาอย่างเช่น การใช้บันไดเสียงเพนทาโทนิค หรือทริยแอดในรูปแบบต่างๆ ทั้งการสร้างทำนองเพลงซ้อนทับลงไปบนคอร์ด (Superimposed) และการสร้างทำนองเพลงออกไปนอกบันไดเสียงหลัก (Outside) ซึ่งแนวคิดที่นิยมและมีการพัฒนาต่อมาจนเป็นภาษาที่ใช้กันในดนตรีแจ๊สสมัยใหม่ (Modern Jazz) การศึกษาครั้งนี้นอกจากจะได้ประโยชน์ในด้านการศึกษาเนื้อหาแนวคิดและเทคนิคต่างๆ ของไมเคิล เบรกเคอร์ที่ใช้ในการอิมโพรไวส์แล้ว ยังทำให้ได้เห็นวิธีการนำเสนอเรื่องราวที่สมบูรณ์แบบของเขา ที่เริ่มต้นการอิมโพรไวส์จากภาษาบลูส์ที่เข้าใจง่ายและไม่ซับซ้อนแล้วค่อยๆ เพิ่มความซับซ้อนมากขึ้นเรื่อยๆ ไปจนถึงจุดสูงสุด (Climax) ที่ทำนองเพลงและเสียงประสานมีความขัดแย้งกัน (Dissonance) จากนั้นจึงค่อยๆ กลับเข้ามาสู่ความกลมกลืนในตอนจบ

บรรณานุกรม

- Bergonzi, Jerry. *Vol.1: Melodic Structure*. Rottenburg: Advance Music, 1992.
- Bergonzi, Jerry. *Vol.2: Pentatonics*. Rottenburg: Advance Music, 1994.
- Levine, Mark. *The Jazz Theory Book*. Petaluma: Sher Music Co.,1995.
- Lewis, Mel. *Mel Lewis and Friends*. (Sound Recording), 1989.
- Liebman, David. *A Chromatic Approach to Jazz Harmony and Melody*. Rottenburg: Advance Music, 1991.
- Ligon, Bert. *Comprehensive Technique for Jazz Musicians*. Milwaukee:Hal Leonard, 1999.
- Steinel, Mike. *Building a Jazz Vocabulary*. Milwaukee:Hal Leonard, 1995